

How to study Chumash- One book at a time - Shmot class #11

Pre-Pesach Yom Iyun -

Thinking 'out of the box' -our Tefillin & the Seder

Source sheet for TIM shiur by Menachem Leibtag/

INTRODUCTION

Discuss - eternal nature of 'covenant', and how it relates to children

Discuss - what ties together the four parshiot of the tefillin

I. The four parshiot in the Tefillin:

1. Devarim 6:4-10 : the famous "shema"
2. Devarim 11:13-21 - the second parshia of daily kriyat shema
3. Shmot 13:1-10 "kadesh li kol b'chor - but deals primarily with pesach
4. Shmot 13:11-16 - the section explaining "kedushat b'chor"

What do they share in common?

The word "ot" - includes some type of sign or reminder

Also, passing down a tradition to the next generation

The history of "brit" with God & "ot brit" [covenant & its 'sign']

*. Rainbow Covenant – brit ha'keshet Breishit chapter 9

א וַיְבָרֶךְ אֱלֹקִים, אֶת-נֹחַ וְאֶת-בְּנָיו; וַיֹּאמֶר לָהֶם פָּרוּ וּרְבוּ....

ח וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים אֶל-נֹחַ וְאֲנִי, הִנְנִי מְקִים אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם...

יא וְהִקְמַתִי אֶת-בְּרִיתִי אִתְּכֶם... וְלֹא-יְהִי עוֹד מַבּוּל, לְשַׁחַת הָאָרֶץ.

יב וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים **זֹאת אוֹת-הַבְּרִית אֲשֶׁר-אֲנִי נֹתֵן בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם...**

אֶת-קַשְׁתִּי, נֹתַתִּי בְּעָנָן; וְהָיְתָה לְאוֹת בְּרִית, בֵּינִי וּבֵין הָאָרֶץ.

•

• Brit Milah - Covenant of Circumcision Breishit chapter 17

א ...וַיֵּרָא ה' אֶל-אַבְרָם, וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי-אֶל-שְׂדֵי- **הַתְּהִלָּה לְפָנַי, וְהָיָה תָמִיד.**

ב וְאַתְּנָה בְרִיתִי, בֵּינִי וּבֵינֶךָ; וְאַרְבָּה אוֹתָךְ בְּמֵאֵד מְאֹד.

ו וְהִפְרַתִּי אִתְּךָ בְּמֵאֵד מְאֹד, וְנִתְתִּיךָ לְגוֹיִם; וּמְלָכִים, מִמֶּךָ יֵצְאוּ.

ז וְהִקְמַתִי אֶת-בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ, וּבֵין זְרַעֲךָ אַחֲרָיִךְ לְדֹרֹתֶם-

-לְבְרִית עוֹלָם: לְהִיּוֹת לְךָ לְאֱלֹקִים, וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרָיִךְ.

ח וְנִתְתִי לְךָ וּלְזַרְעֲךָ אַחֲרָיִךְ... אֶת כָּל-אָרֶץ כְּנָעַן... וְהָיִיתִי לָהֶם לְאֱלֹקִים..

וּנְמַלְתֶּם, אֶת בָּשָׂר עַרְלֹתְכֶם; **וְהָיָה לְאוֹת בְּרִית בֵּינִי וּבֵינֵיכֶם.**

•

-
- The Covenant at Mount Sinai – to become God’s nation /Shmot 19:5-6

ה. וְעַתָּה, אִם-שָׁמוּעַ תִּשְׁמָעוּ בְקוֹלִי, וּשְׁמַרְתֶּם, אֶת-בְּרִיתִי--וְהָיִיתֶם לִי סִגְלָה מִכָּל-הָעַמִּים, כִּי-לִי כָל-הָאָרֶץ. וְאַתֶּם תִּהְיוּ-לִי מִמְלַכֶּת כְּהַנִּים, וְגוֹי קְדוֹשׁ

- Intro to the Tochacha, from ‘Har Sinai’/ Sefer Vayikra chapter 26

ט וּפְנִיתִי אֲלֵיכֶם--וְהִפְרִיתִי אֶתְכֶם, וְהִרְבִּיתִי אֶתְכֶם; וְהִקִּמְתִּי אֶת-בְּרִיתִי, אִתְּכֶם. י וְאַכְלֶתֶם יֵשׁוּ, נוֹשָׁן.... יב וְהִתְהַלַּכְתִּי, בְּתוֹכְכֶם, וְהִיִּיתִי לָכֶם, לְאַלְקִים; וְאַתֶּם, תִּהְיוּ-לִי לְעָם.

- Commandment to keep Shabbat [after the Mishkan]

שמות פרק לא יג וְאַתָּה דִּבַּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר אַךְ אֶת-שַׁבַּתְתִּי תִשְׁמְרוּ: **כִּי אוֹת הוּא בִּינִי וּבִינֵיכֶם**, לְדֹרֹתֵיכֶם--לְדַעַת, כִּי אֲנִי ה' מְקַדְשְׁכֶם.... טז וּשְׁמְרוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשַּׁבָּת, לְעִשׂוֹת אֶת-הַשַּׁבָּת לְדֹרֹתֶם, בְּרִית עוֹלָם. יז בִּינִי וּבִין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל--אוֹת הוּא, לְעֵלָם כִּי-שַׁשֶּׁת יָמִים...

- The blood on doorposts before leaving Egypt

יג וְהָיָה הַדָּם לָכֶם לְאוֹת, עַל הַבָּתִּים אֲשֶׁר אַתֶּם שָׁם, וְרָאִיתִי אֶת-הַדָּם, וּפָסַחְתִּי עֲלֵיכֶם; וְלֹא-יִהְיֶה בְכֶם נֶגֶף לְמִשְׁחִית, בְּהַכְּתִי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם. 13 And the blood shall be to you for a token upon the houses where ye are; and when I see the blood, I will pass over you, and there shall no plague be upon you to destroy you, when I smite the land of Egypt.

כה וְהָיָה כִּי-תָבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר יָתַן ה' לָכֶם--כַּאֲשֶׁר דִּבַּר; וּשְׁמַרְתֶּם, אֶת-הָעֲבֹדָה הַזֹּאת. 25 And it shall come to pass, when ye be come to the land which the LORD will give you, according as He hath promised, that ye shall keep this service.

כו וְהָיָה, כִּי-יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם: **מַה הָעֲבֹדָה הַזֹּאת, לָכֶם.** 26 And it shall come to pass, when your children shall say unto you: What mean ye by this service?

Let's start with Shmot 13, as it relates most direct to Pesach

III. Shmot chapter 13

א וַיְדַבֵּר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. 1 And the LORD spoke unto Moses, saying:

ב קִדְּשׁ-לִי כָל-בְּכוֹר פֶּטֶר כָּל-רֶחֶם, בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל--בְּאָדָם, וּבְבְהֵמָה: לִי, הוּא. 2 'Sanctify unto Me all the first-born, whatsoever openeth the womb among the children of Israel, both of man and of beast, it is Mine.'

ג וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָעָם, זְכוֹר אֶת-הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יֵצְאֶתֶם מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים, כִּי בָחֻק יָד, הוֹצִיא יְהוָה אֶתְכֶם מִזֶּה; וְלֹא יֵאָכֵל, חֶמֶץ. 3 And Moses said unto the people: 'Remember this day, in which ye came out from Egypt, out of the house of bondage; for by strength of hand the LORD brought you out from this place; there shall no leavened bread be eaten.'

ד הַיּוֹם, אַתֶּם יֹצְאִים, בַּחֲדָשׁ, הָאָבִיב. 4 This day ye go forth in the month Abib.

ה וְהָיָה כִּי-יְבִיאֲךָ יְהוָה אֶל-אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי
וְהָאֱמֹרִי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי, אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבֹתֶיךָ לָתֶת
לָךְ, אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב, וְדָבָשׁ;
וְעַבַדְתָּ אֶת-הָעֶבְדָּה הַזֹּאת, בַּחֹדֶשׁ הַזֶּה.

5 And it shall be when the LORD shall bring thee into the land of the Canaanite, and the Hittite, and the Amorite, and the Hivite, and the Jebusite, which He swore unto thy fathers to give thee, a land flowing with milk and honey, that thou shalt keep this service in this month.

ו שִׁבְעַת יָמִים, תֹּאכַל מַצֹּת;
וּבַיּוֹם, הַשְּׁבִיעִי, חַג, לַיהוָה.

6 Seven days thou shalt eat unleavened bread, and in the seventh day shall be a feast to the LORD.

ז מַצוֹת, יֹאכַל, אֶת, שִׁבְעַת הַיָּמִים; וְלֹא-יֵרָאָה לָךְ
חֶמֶץ, וְלֹא-יֵרָאָה לָךְ שָׂאֵר--בְּכָל-גְּבֻלְךָ.

7 Unleavened bread shall be eaten throughout the seven days; and there shall no leavened bread be seen with thee, neither shall there be leaven seen with thee, in all thy borders.

ח וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ, בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר:
בְּעֵבוֹר זֶה, עָשָׂה יְהוָה לִי, בְּצֵאתִי
מִמִּצְרָיִם.

8 And thou shalt tell thy son in that day, saying: It is because of that which the LORD did for me when I came forth out of Egypt.

ט וְהָיָה לָךְ לְאוֹת עַל-יָדְךָ, וּלְזִכְרוֹן בֵּין
עֵינֶיךָ, לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יְהוָה, בְּפִיךָ: כִּי
בְּיַד חֲזָקָה, הוֹצֵאֲךָ יְהוָה מִמִּצְרָיִם.

9 And it shall be for a sign unto thee upon thy hand, and for a memorial between thine eyes, that the law of the LORD may be in thy mouth; for with a strong hand hath the LORD brought thee out of Egypt.

י וְשָׁמַרְתָּ אֶת-הַחֻקָּה הַזֹּאת, לְמוֹעֲדָהּ, מִיָּמִים,
יְמִימָהּ. {פ}

10 Thou shalt therefore keep this ordinance in its season from year to year. {P}

This belongs after 13:2 !!!

יא וְהָיָה כִּי-יְבִיאֲךָ יְהוָה, אֶל-אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי, כַּאֲשֶׁר
נִשְׁבַּע לָךְ, וְלְאֲבֹתֶיךָ; וְנָתַנָּהּ, לָךְ.

11 And it shall be when the LORD shall bring thee into the land of the Canaanite, as He swore unto thee and to thy fathers, and shall give it thee,

יב וְהִעֲבַרְתָּ כָל-פֶּטֶר-רֶחֶם, לַיהוָה; וְכָל-פֶּטֶר שֹׁגֵר
בְּהֵמָה, אֲשֶׁר יִהְיֶה לָךְ הַזְּכָרִים--לַיהוָה.

12 that thou shalt set apart unto the LORD all that openeth the womb; every firstling that is a male, which thou hast coming of a beast, shall be the LORD'S.

יג וְכָל-פֶּטֶר חֲמֹר תִּפְדֶּה בְּשֵׂה, וְאִם-לֹא תִפְדֶּה
וְעָרַפְתּוּ; וְכָל בְּכוֹר אָדָם בְּבִגְדֶיךָ, תִּפְדֶּה.

13 And every firstling of an ass thou shalt redeem with a lamb; and if thou wilt not redeem it, then thou shalt break its neck; and all the first-born of man among thy sons shalt thou redeem.

יד וְהָיָה כִּי-יִשְׁאַלְךָ בְּנֶךָ, מָחָר--לֵאמֹר מָה-

14 And it shall be when thy son asketh thee in time to come, saying: What is this? that thou shalt say unto him: By strength of hand the LORD brought us out from Egypt, from the house of bondage;

זאת: וְאָמַרְתָּ אֵלָיו--בְּחֹזֶק יָד הוֹצִיאָנוּ

יְהוָה מִמִּצְרַיִם, מִבֵּית עֲבָדִים.

טו וַיְהִי, כִּי-הִקְשָׁה פַרְעֹה לְשַׁלַּחֵנוּ, וַיַּהַרְגַּם יְהוָה כָּל-

15 and it came to pass, when Pharaoh would hardly let us go that the LORD slew all the firstborn in the land of Egypt, both the first-born of man, and the first-born of beast; therefore I sacrifice to the LORD all that openeth the womb, being males; but all the first-born of my sons I redeem.

בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, מִבְּכֹר אָדָם וְעַד-בְּכוֹר בְּהֵמָה;

עַל-כֵּן אָנֹכִי זֹבֵחַ לַיהוָה, כָּל-פֶּטֶר רֶחֶם הַזְּכָרִים,

וְכָל-בְּכוֹר בְּנֵי, אֶפְדָּה.

טז וְהָיָה לְאוֹת עַל-יָדְכָה, וּלְטוֹטְפֹת בֵּין

16 And it shall be for a sign upon thy hand, and for frontlets between thine eyes; for by strength of hand the LORD brought us forth out of Egypt.' {S}

עֵינֶיךָ: כִּי בְחֹזֶק יָד, הוֹצִיאָנוּ יְהוָה מִמִּצְרַיִם. {ס}

IV. How to understand "בעבור זה" -

Why did Hashem take me out? or Why am I eating matza?

רש"י (ח) בעבור זה - בעבור שאקיים מצותיו, כגון פסח מצה ומרור הללו:

God took me out SO THAT I would keep His Commandments...

אבן עזרא (ח) בעבור זה אמר רבי מרינוס, פ"א בעבור זה, היה ראוי להיותו הפוך: -זה בעבור שעשה ה' לי...

וטעם הפסוק הפך מחשבתו, כי אין אנו אוכלים מצות בעבור זה,

רק פ"א בעבור זה, בעבור זאת העבודה שהוא אכילת המצה ולא יאכל חמץ שהוא תחלת המצוות

שצוה לנו השם- עשה לנו השם אותות עד שהוציאנו ממצרים. והטעם לא הוציאנו ממצרים רק

לעבדו, ... וכתוב אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים (במד' טו, מא):

The reason – for God only took us out of Egypt in order that we would serve Him...

Moshe Rabeinu's speech in fortieth year /Devarim 6:20-25 / same reason

20 When your son should ask you in time to come, saying: 'What is the meaning of the testimonies, statutes, and ordinances which Hashem has commanded you?

21 then you shall say to your son:: 'We were once slaves to Pharaoh in Egypt, & God took us out with a mighty hand.

22 And Hashem showed signs and great wonders upon Egypt, upon Pharaoh, and upon all his house, before our eyes.

23 And He brought us out from there, IN ORDER THAT He might bring us in, to give us the Land which He swore unto our fathers. 24 And Hashem commanded us to do all these statutes, to fear the LORD our God, for our good always, that He might preserve us alive, as it is at this day. 25 And it shall be righteousness...

כ כִּי-יִשְׁאַלְךָ בְּנֶךָ מָחָר, לֵאמֹר: מָה הָעֵדוּת, וְהַחֲקִים וְהַמִּשְׁפָּטִים, אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֱלֹהֵינוּ, אֶתְכֶם. כֹּא וְאָמַרְתָּ לְבְנֶךָ, עֲבָדִים הָיִינוּ לַפַּרְעֹה בְּמִצְרַיִם; וַיִּצִיאָנוּ ה' מִמִּצְרַיִם, בְּיַד חֲזָקָה.

כב וַיִּתֶּן ה' אוֹתוֹת וּמִפְתִּים גְּדֹלִים וְרָעִים בְּמִצְרַיִם, בְּפַרְעֹה וּבְכָל-בֵּיתוֹ--לְעֵינֵינוּ. כג וְאוֹתָנוּ,

הוֹצִיא מִשָּׁם--לְמַעַן הִבִּיא אֶתְנוּ, לְתֵת לָנוּ אֶת-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם. כד וַיִּצְוֵנוּ ה' לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-הַחֲקִים הָאֵלֶּה, לְיִרְאָה, אֶת-ה' אֱלֹהֵינוּ--לְטוֹב לָנוּ כָּל-הַיָּמִים, לְחִיתָנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה. כה וַיְדַקֶּה, תְּהִיָּה-לָנוּ: כִּי-נִשְׁמַר לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-הַמִּצְוָה הַזֹּאת, לְפָנֵי ה' אֱלֹהֵינוּ--כְּאֲשֶׁר צִוָּנוּ.

V. Note how the psukim in Devarim follow the famous "shema":

Background from Moshe Rabeinu's speech in fortieth year

Devarim 4:44-45 - the intro to the speech that begins in chap. 5

מד וזאת, התורה, אשר- שם משה, לפני בני ישראל .
מה אלה, העדת, והחקים, והמשפטים-
אשר דבר משה אל- בני ישראל, בצאתם ממצרים.

Then the speech begins:

דברים פרק ה

א ויקרא משה, אל- כל- ישראל,
ויאמר אלהם **שמע ישראל את- החקים ואת- המשפטים,**
אשר אנכי דבר באזניכם היום; ולמדתם אתם, ושמרתם לעשתם...

Followed by Ten Commandments & the ensuing laws...

Devarim 6:4-10

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד:

ואהבת את יהוה אלהיך בכל- לבבך ובכל- נפשך ובכל- מאדך: והיו

הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על- לבבך: **ושננתם לבניך**

ודברת בם בשבתך בביתך ובילכתך בדרך ובשכבך ובקומך:

וקשרתם לאות על- ידך והיו לטטפת בין עיניך: וכתבתם

על- מזוזות ביתך ובשעריך:

והיה אם- שמעת שמעו אל- מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום

לאהבה את- יהוה אלהיכם ולעבדו בכל- לבבכם ובכל- נפשכם:

ונתתי מטרו- ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגגך ותירשך

ויצהרך: ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת: השמרו לכם

פן- יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם

להם: וחרה אף- יהוה בכם ועצר את- השמים ולא- יהיה מטר

והאדמה לא תתן את- יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה

אשר יהוה נתן לכם: ושמתם את- דברי אלה על- לבבכם

ועל- נפשכם **וקשרתם אתם לאות על- ידכם** והיו לטטפת בין

עֵינֵיכֶם: וְלִמְדֹתֶם אֲתֶם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתְךָ
וּבְלִכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ: וּכְתַבְתֶּם עַל־מְזוֹזוֹת בְּיַתְד
וּבְשַׁעֲרֶיךָ: לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וְיָמֵי בְנֵיכֶם עַל הָאָדָמָה אֲשֶׁר
נִשְׁבַּע יְהוָה לְאַבְתִּיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ: